

Hakuryhmän 2 tavoitteet

Hakuryhmä 2: Hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen

2.1 Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen ja opiskelijakuntatoiminnan kehittäminen

Tavoitteena on kehittää konkreettisia toimia, joilla opiskelijoiden osallisuuden kokemusta vahvistetaan. **Opiskelijakuntatoimintaa kehitetään ja opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia lisätään** ja tehdään näkyviksi oppilaitosyhteisössä. Etsitään tässä ajassa toimivia tapoja tavoittaa sekä nuoret että aikuiset opiskelijat toiminnasta tiedottamiseksi ja huolehditaan siitä, että kaikilla opiskelijoilla on yhdenvertaiset edellytykset osallistua toimintaan (ml. vähemmistöryhmät, kuten erityistä tukea tarvitsevat ja maahanmuuttotaustaiset). Kehitetään tapoja, jotka mahdollistaisivat sen, että opiskelijakuntatoimintaan osallistuminen voisi olla osa yhteisten tutkinnon osien suorittamista. Erityisesti panostetaan ”opiskelija opiskelijalle” -toimintaan esimerkiksi vertaistiedottamisen ja -ohjauksen keinoin, jotta erilaiset vaikuttamistavat ja -keinot konkretisoituvat ja tulevat tutuiksi opiskelijoille.

Opiskelijoita aktivoidaan mukaan opiskelija-/opiskelijakuntatoimintaan laajasti niin, että oppilaitosyhteisön kehittämisestä tulee kaikkien yhteinen asia. Opiskelijakuntatoimintaa kehitetään yhdessä, jotta sillä on vahva rooli opiskelijoita koskevien asioiden päätöksenteossa. Erityisesti kiinnitetään huomiota päätöksenteon vaikuttavuuteen ja syy-seuraussuhteiden näkyväksi tekemiseen. Kehittämistyötä tehdään verkostomaisesti opiskelijajärjestöjen ja tarvittaessa muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Työ pohjautuu jo aiemmin tehtyyn kehittämistyöhön yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämiseksi. Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisen malleja levitetään valtakunnallisesti.

2.2 Liikkuva Amis -toiminnan ja Ammattiosaajan työkykypassin käytön laajentaminen

Opiskelijoiden hyvinvointia ja liikunnallista aktiivisuutta lisätään **laajentamalla systemaattisesti Liikkuva Amis -toimintaa sekä Ammattiosaajan työkykypassin käyttöä**. Toimintaa systematisoidaan kehittämällä toimintatapoja ja prosessien hallintaa oppilaitosyhteisöissä sekä kytkemällä toiminta henkilöstön tehtäväkuviin. Mukaan otetaan uusia toimijoita, joille mahdollistetaan vertaisoppiminen kehittämisverkostossa.

Tavoitteena on edistää opiskelijan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia painottamalla ennaltaehkäisevää toimintaa ja varhaista puuttumista. Keskeisiä alueita ovat opiskelijoiden työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, ravitsemus sekä mielenterveyden edistäminen. Kehitetään malleja hyvän mielen liikkumiseen luonnossa sekä omaehtoisen liikunnan lisäämiseen. Toteutuksessa huomioidaan etä- ja itsenäisen opiskelun tuomat haasteet sekä digitaalisten välineiden tuomat mahdollisuudet liikkua etänä yhdessä. Tuloksina ovat Liikkuva Amis -verkoston toiminnan laajentuminen ja monipuolistuminen, Ammattiosaajan työkykypassin käytön tehostuminen ja opiskelijoiden liikunnallisen aktiivisuuden lisääntyminen. Kehittämistyössä syntyvien mallien ja niihin liittyvien materiaalien tulee olla avoimesti käytettävissä sekä suomeksi että ruotsiksi.

2.3 Yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen

Tavoitteena on vahvistaa yhteisöllistä toimintakulttuuria kehittämällä opiskelun eri vaiheissa tapahtuvaa **ryhmyttämistä** ja muita konkreettisia toimia, joilla varmistetaan **opiskelijan kiinnittyminen oppilaitosyhteisöön**. Opiskelijan sosiaalisia suhteita, mielenterveyttä ja itsenäistä toimijuutta uhkaavia tekijöitä ovat muun muassa huono itsetunto, sosiaalinen jännittäminen, opiskeluun liittyvä stressi, yksinäisyys, kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja päihteiden käyttö. Matalan kynnyksen toimintatapoja kehittämällä tehostetaan näiden tekijöiden tunnistamista ja oikea-aikaista reagoitua.

Tavoitteena on **vahvistaa ja kehittää** myös **ammattillisen koulutuksen järjestäjien sekä nuorisotoimen välistä yhteistyötä**. Oppilaitoksen kasvattajayhteisö, johon myös nuorisotyöntekijät kuuluvat, vahvistaa yhteisöllistä, opiskelijälähtöistä toimintaa kehittämällä ja toteuttamalla ryhmälähtöisiä menetelmiä opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Tavoitteena on kehittää ja levittää valtakunnallisesti erilaisille koulutuksen järjestäjille ja kunnille soveltuvia nuorisotyön ja oppilaitosten yhteistyömalleja. Yhteistyötä tehdään Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun hallinnoiman osaamiskeskus Nuoskan kanssa. Nuoskan tehtävänä on opetustoimen ja nuorisotoimen yhteistyön hyvien käytänteiden levittäminen sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön mallintaminen ja kehittäminen valtakunnallisesti.

2.4 Ammatillisen koulutuksen turvallisuuskulttuurin kehittäminen

Tavoitteena on turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen yhdessä opiskelijoiden kanssa erityisesti **ennaltaehkäisevän toiminnan malleja kehittämällä**. Näin varmistetaan kaikkien opiskelijoiden (ml. erityisryhmät, kuten esimerkiksi vammaiset opiskelijat, maahanmuuttotoustaist) osallisuuden kokemus, hyvinvointi ja turvallisuus. Turvallisuus huomioidaan laaja-alaisesti fyysisenä, psyykkisenä, sosiaalisena ja pedagogisena turvallisuutena, mikä sisältää myös kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyn. Pedagogista turvallisuutta edistetään rakentamalla arjen oppimistilanteet eri oppimisympäristöissä sellaisiksi, että pedagogiset ratkaisut luovat turvallisuuden tunnetta.

Tavoitteena on, että turvallisuuteen vaikuttavat ilmiöt tunnistetaan ja niihin varaudutaan ja reagoidaan. Näitä ovat esimerkiksi pandemian uhka, tietovuodot, ilkivalta, kiusaaminen, häirintä, uhkaava käytös, vihapuhe, päihteet, mielenterveysongelmat, läheltä piti -tapaukset ja tapaturmat. Kehitetään turvallisuushavaintojen, -tapahtumien ja -puutteiden kirjaustapoja ja systemaattista seuranta. Oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön koskee myös työpaikalla järjestettävää koulutusta. Kehitetään tapoja, joilla varmistetaan toimialakohtaisten työelämän turvallisuuskäytäntöjen osaaminen ennen opiskelijan siirtymistä työpaikalle. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan konkreettista toimintaa, jolla voidaan parantaa turvallisuuden perusosaamista (esim. turvallisuuskävelyiden vakiinnuttaminen osaksi arkipäivää ja ennakoitua).

Turvallisuusjohtamisessa keskitytään turvallisuusstrategioiden ajantasaisuuteen ja niiden operationalisointiin. Luodaan tapoja, joilla koko oppilaitosyhteisö sitoutetaan yhteiseen turvallisuusajatteluun. Tiedottamista ja tiedonkulkua parannetaan ja vastuuta selkiytetään. Yhteisiä menettelyitä ja prosesseja kehitetään myös **varautumiseen** (esim. kriisi- ja valmiussuunnitelmien kehittäminen ja päivittäminen sekä kriisiviestintävastuista sopiminen). Valmiussuunnittelua tehdään moniammatillisesti alueellisena yhteistyönä. Tuloksena syntyy turvallisuuskulttuurin parantamisen ja varautumisen malleja, joita levitetään valtakunnallisesti koulutuksen järjestäjien käyttöön.

Hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamisen valtakunnallinen koordinaatio

Kokonaisuutta kehitetään laajoina verkostohankkeina. Verkoston kehittämistyötä koordinoi ja tuloksia kokoa ja levittää valtakunnallinen koordinaattori, joka on samalla myös yksi verkostohankkeiden päätoteuttajista. Koordinaatiotehtävään tulee ilmaista kiinnostuksensa hakemuslomakkeella ja tehtävästä kiinnostunut hakee

erillisellä hakemuksella rahoitusta valtakunnalliselle koordinaatiotyölle. Koordinaattorin tehtäviin kuuluu myös tiivis yhteydenpito ja yhteistyö kehittämisohjelman muiden kehittämisverkostojen koordinaattoreiden kanssa.

Kehittämistyön suunnittelun tueksi:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillisen-oppilaitoksen-turvallisuustyon-organisointi-ja-johtaminen>

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/vakivaltaisen-radikalisoitumisen-ja-ekstremismin-ennaltaehkaisy>

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/savupilvi-portin-ylla-tutkimus-ammattillisten-oppilaitosten>

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opas-seksuaalisen-hairinnan-ennaltaehkaisemiseksi-ja-siihen>